

Helge Markussens translokationstale

Taler

Helge Markussen
Rektor på Viborg
Katedralskole

Dato

29. juni 2012

Sted

Viborg Katedralskole

Kære Studenter

Et kæmpestort tillykke til jer alle sammen med jeres eksamen. I har nået en milepæl i livet. Også et stort tillykke til alle jer, der sidder bag studenterne og som har stået bag i de tre år I har gået her – også for jer er det en milepæl.

Det er et af de tidspunkter, hvor det er oplagt at stoppe op og mærke nu'et – det er lige nu!

Kære studenter. Det er tid til at tænke over hvordan I er kommet hertil og hvad I vil fremadrettet. Fælles for jer alle er, at I har brugt masser af kræfter på fagene og skolegangen – ellers havde I ikke siddet foran mig her i dag.

Nu er tiden på VK forbi, et kapitel i jeres liv er slut. , I er naturligvis glade for at det er ovre – det er en festlig dag. På den anden side kan det også være lidt vemodigt, for en del af jer er i dag sidste gang I ser hinanden. Så kig jer godt omkring!

Vi markerer altså en afslutning, men også en begyndelse. Det er tid til at tage hul på et nyt kapitel. Og hvad er det så for en verden I skal ud at fungere i?

Inden jeg kommenterer det, vil jeg sige noget om, Hvad det er for nogen forudsætninger og kompetencer I får med jer fra Viborg Katedralskole. Jeg mener, det falder indenfor tre områder:

Først det faglige. Det er naturligt for mig at nævne det først, for på VK lægger vi meget vægt på fagligheden og det faglige niveau er højt. I har indenfor de forskellige faglige hovedområder lært rigtig meget, som I vil kunne benytte og

bygge videre på i alle mulige sammenhænge. Der er forskel på hvordan og på hvilket niveau I har arbejdet med de forskellige fag og faglige områder, afhængigt af studieretning og der er selvfølgelig også forskel på jeres individuelle faglige niveauer, men I har en faglig ballast og jeg er sikker på at I om 10-20-30 år stadigvæk kan kigge tilbage på jeres gymnasietid og huske eksempler på forløb, emner og viden som I har herfra, I vil måske endda kunne huske konkrete timer hvor faglige pointer pludselig stod klare for jer. Målet med at lære på et gymnasium er jo ikke at blive udlært – i hvert fald ikke hvis man med udlært mener, at tilegne sig alt den viden der findes. Med en ballon man puster op er det på den måde, at jo mere luft der kommer ind ballonen desto større bliver ballonnens overflade. Det er lidt på samme måde med viden. Jo mere viden man erhverver sig, desto mere bevidst bliver man også om, at der er noget man ikke ved, man bliver bevidst om hvor kompleks verden er. I er ikke udlært, men I har fået en stor faglig viden, der kan støtte jer i jeres dagligdag og som kan fungere som fundament for yderligere studier. Styrken ved det almene gymnasium er, at det åbner alle døre, da det faglige niveau er højt, og I har hele det faglige spektrum.

Jeg ville kommentere tre områder, som jeg mener I har lært. Det første var det faglige, det næste er det metodiske. I har også en lang række studiekompetencer som I kan benytte til videre studier men også i livet i al almindelighed. For hvad er studiekompetencer? Det er jo i virkeligheden blot måder at angribe udfordringer på. De evner, der skal til for at løse en stor opgave: en SRP opgave, en skriftlig opgave i et fag, et godt foredrag o.s.v. Det er de samme evner som kræves i mange andre sammenhænge her i livet.

I den tid I har gået her, har I hele tiden oplevet, at der har været rammer for jeres arbejde – altså særlige regler I skulle overhold. Der har fx været krav om særlige skrivegenrer, krav til indhold og dokumentation. Krav om opgavernes længde eller foredragets længde o.s.v. Rammerne, begrænsningerne, kravene gør det umiddelbart vanskeligere at løse opgaven. Den slags kan virke irriterende, som snærende bånd, men kan også være med til at vække og pirre ens kreativitet. Samtidig virker det også som et stillads, der støtter. Rammerne giver tryghed.

Den slags gælder så længe man går i skole, men det benyttes også professionelt udenfor skoleverdenen. Eksempelvis har forfatteren Julia Butzchkow skrevet en hel roman 'Lunatia' uden at sætte punktum – først på sidste side sætter hun endelig punktum for historien. Som læser bliver man næsten helt stresset af at

læse den, når man mangler de naturlige opdelinger i sætninger og afsnit. Men det er også en form for benspænd, som forfatteren har pålagt sig selv.

Et banalt eksempel på rammesætning er deadline. Hver gang I har skullet aflevere en opgave har der været en fast dato I skulle overholde. Jeg ved, at det har virket som irriterende snærende bånd for nogle af jer, men tænk på alternativet. Hvis læreren bare havde sagt "Skriv en god fristil og aflever når I er færdige". Var den så blevet god og var I nogensinde blevet færdige?

Vedholdenhed er også en af de studiekompetencer som I har fået trænet. I har dokumenteret – dels overfor jer selv, men også overfor fremtidige uddannelsessteder, fremtidige arbejdsgivere, familie og alle andre, at I har det drive og den kampvilje, der skal til, evnen og viljen til at holde ud og holde ved. Når man kan klare alt det der kræves for at tage en studentereksamen på VK, så kan man altså også klare mange andre store opgaver her i livet. Det er en rar erkendelse at have med sig.

Et kinesisk ordsprog siger: "Sult bliver kureret af føde – uvidenhed af studier". Det er en banal sandhed, men ikke desto mindre vigtigt at erindre sig. Jeg håber og tror, at jeres tid på VK har givet jer gode muligheder for aktivt at mindske jeres uvidenhed og også har givet jer den erkendelse, at manglende viden er en tilstand, man kan gøre noget ved, at det faktisk nytter at studere. Vi har dels udstyret jer med konkret faglig viden, men også en lang række studiekompetencer, der gør det lettere at søge viden fremadrettet.

Det sidste område jeg vil pege på er fællesskab og sociale kompetencer. For oveni fagligheden og studiekompetencerne er det utrolig vigtigt, at man formår at skabe en god dagligdag, hvor man har det godt med forløbet – med processen, så man ikke hele tiden kigger frem mod næste milepæl – næste mål og i den mellemliggende periode overlever på weekender, fester og ferier. Det er hverdagene, der er flest af.

Jeg vil læse et kort digt af Piet Hein, hvor han fokuserer på at leve i nuet – ikke kun i fortiden eller rundt om hjørnet

Digtet lyder som følger:

At leve i nuet er livets teknik –

og alle folk gør deres bedste,
men halvdelen vælger det nu, som gik,
og halvdelen vælger det næste.
Og det forrige nu og det kommende nu
blir aldrig i livet presente
og alle folks levetid går sågu
med bare at mindes og vente.

For det nu, som er gået, er altid forbi,
og det næste blir aldrig det rette.

Næ, sørg for, at nuet, du lever i,
engang for altid er dette.

At leve i nuet betyder ikke at man passivt skal flyde med strømmen, at leve i nuet er ikke i modstrid med at planlægge sit liv, men det betyder, at man skal være opmærksomt tilstede i det liv man lever lige nu, så man kan have det godt med den dagligdag man har fået sat sammen. Og hvordan gør man så det? Ja det drejer sig i hvert fald om at være forankret der hvor man befinder sig:

Det forudsætter at man har det godt med det man laver
Det forudsætter venskaber og netværk
Og så forudsætter det et godt socialt miljø som man kan trives i.

I har med jeres engagement hjulpet til med at skabe gode rammer for jer selv og for kammeraterne. Jeg er glad for, at I har lavet musical, samlet ind til Dansk Røde Kors og derved sikret jer selv en Kashmir koncert, at mange af jer har

sørget for musikalsk underholdning i forskellige sammenhænge, lavet morgensamling, OD, politisk fight-night. Arbejdet for senatet, skrevet for Novus, arrangeret Minerva fester, café arrangementer, Galla, og at I lavede en god sidste skoledag. Alle de initiativer og tiltag er med til at gøre VK til et rart sted at være. Så tak fordi I tog de initiativer ved siden af skolegangen, den slags er vigtigt for os alle sammen. Det er også en god ting at tage med jer videre i livet. Erkendelsen af hvor vigtigt det er, at processen og dagligdagen er god, at man får skabt nogle gode sociale rammer.

Jeg sagde i starten, at nu er tiden på VK forbi, det er også rigtigt, men I er fortsat VK'ere. Kig på jubilarene, VK'er det er man også 10,20....80 år efter man er blevet student. I vil altid være VK'ere og I er fortsat velkomne her på VK også efter studentereksamen. Nogle af jeres venskaber vil bestå og I vil fortsat være en del af et netværk, hvor der er gode folk I kan samarbejde med og trække på i forskellige sammenhænge.

Nu har jeg nævnt tre områder – tre forudsætninger som jeg mener, I kan tage med jer fra VK, og så vil jeg vende tilbage til spørgsmålet jeg stillede i starten: Hvad er det for en verden I skal ud og fungere i? Jeg har udsendt svaret, men jeg må jo også ærligt sige, at det er der ingen af os som ved. Vi ved ikke hvilken betydning det arabiske forår får på længere sigt. Vi ved heller ikke med sikkerhed hvad der sker på miljø og klimaområdet. Det økonomiske område er umiddelbart det som fylder mest i medierne. Her ved vi, at det ser vanskeligt ud på kort sigt, der er finanskrisen over en stor del af jordkloden og også her i Danmark er der stigende arbejdsløshed og for de af jer som gerne vil bruge et år på at arbejde umiddelbart efter gymnasiet er det sværere at finde et job end det var for bare få år siden. I den situation kan tvivlen nogle gange nage en, som danskere har vi vænnet os til høje lønninger og relativt korte arbejdsuger, man kan blive bekymret for om det kan fortsætte. Selvom det ikke er gudgivent, at Danmark skal være et rigt land, så vil jeg nu opfordre til forsigtig optimisme. Hvis blot vi som nation opfører os fornuftigt og ansvarligt, så vil tiden arbejde for os. Den nuværende lavkonjunktur varer ikke ved. Måske gør det ikke så meget, at der for de fleste af jer går nogle år før I er færdige med studiet og skal ud og vælge karriere for alvor. Det er muligt, at vi skal spænde livremmen en smule ind, at vi skal arbejde lidt mere end vi gør nu, men vi nok skal komme igennem krisen.

Og når det sker, så er der brug for jeres evner. Det danske samfund lever i den

grad højt på, at vi har mange veluddannede unge. Det sidste råd jeg vil give jer kommer nok ikke meget bag på jer. Så studér videre, når I er kommet jer oven på eksamen og 12–13 års skolegang. Ingen af jer kan regne med, at samfundet er så statisk, at I vil kunne beskæftige jer med det samme gennem hele livet, og det er såmænd nok også de færreste af jer, der ønsker det. En solid uddannelsesmæssig ballast er den bedste garanti for, at I vil være i stand til at omstille jer tilstrækkeligt gennem hele livet.

Nu skal jeg til at sætte punktum for min tale. Det er nu – det er lige nu! I bliver studenter. Jeg er sikker på, at en studentereksamen fra Viborg Katedralskole er en god forudsætning for at studere videre. Jeg håber, det også kan give jer et godt liv. Jeg vil sætte punktum med et citat af Albert Einstein:

"Den vigtigste motivation for arbejdet i skolen og i livet er glæden ved arbejdet, glæden ved resultatet, og ens viden om resultatets værdi for fællesskabet"

Med disse ord dimitterer jeg jer som studenter fra Viborg Katedralskole 2012.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/helge-markussens-translokationstale-2012>